

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อสำรวจพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามคำรายงานของ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้ม พฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามคำรายงานของ นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในแต่ละตัวแปร อันได้แก่ เพศ ระดับชั้น และกลุ่มสาขาวิชา

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในนำเสนอผลการวิจัยและการอภิปรายผล

n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
N	หมายถึง	จำนวนประชากร (คน)
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบที (t-test)
F	หมายถึง	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (อัตราส่วนกำลังสองของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม(MS_b) กับความแปรปรวนภายในกลุ่ม (MS_w))
*	หมายถึง	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
p	หมายถึง	ความน่าจะเป็น

4.2 การเสนอผลการวิจัยและอภิปรายผล

การเสนอผลการวิจัยและอภิปรายผลจะเสนอเป็น 4 ตอน ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การอภิปรายผลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลจำนวนกลุ่มตัวอย่างและค่าร้อยละ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ร้อยละ
ชาย	340	46.4
หญิง	393	53.6
รวม	733	100

จากตารางที่ 8 บ่งชี้ว่านักศึกษาชายมีจำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 ซึ่งน้อยกว่านักศึกษาหญิง ที่มีจำนวน 393 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลจำนวนกลุ่มตัวอย่างและค่าร้อยละ จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	n	ร้อยละ
ชั้นปี 1	200	27.3
ชั้นปี 2	200	27.3
ชั้นปี 3	178	24.3
ชั้นปี 4	155	21.1
รวม	733	100

จากตารางที่ 9 ปรากฏว่านักศึกษาชั้นปี 1 มีจำนวนมากที่สุด คือมีจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 ซึ่งเท่ากับจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 รองลงไปคือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีจำนวนน้อยที่สุด คือมีจำนวนเท่ากับ 155 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1

ตารางที่ 10 แสดงข้อมูลจำนวนกลุ่มตัวอย่างและค่าร้อยละ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	น	ร้อยละ
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	280	38.3
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	300	40.9
กลุ่มฝึกหัดครู	59	8.0
กลุ่มมนุษยศาสตร์	94	12.8
รวม	733	100

จากตารางที่ 10 ปรากฏว่าจำนวนนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีจำนวนมากที่สุดคือมีจำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 รองลงมาคือจำนวนนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีจำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 นักศึกษากลุ่มมนุษยศาสตร์มีจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และนักศึกษากลุ่มฝึกหัดครูมีจำนวนน้อยที่สุด คือมีจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0

ตอนที่ 2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามคำรายงานของนักศึกษา

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนรายชื่อของพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD
1	นำตะกร้าหรือถุงติดตัวเมื่อไปจับจ่ายซื้อของ	4.06	1.04
2	อาสาพัฒนาชุมชน เช่น กำจัดขยะ การปลูกป่า	3.92	0.84
3	ประหยัดความสะอาดหลอดไฟเพื่อให้การส่องสว่างมากที่สุดเวลาใช้	3.85	1.04
4	แยกประเภทขยะหรือแนะนำผู้อื่นแยกประเภทขยะก่อนทิ้ง	3.79	1.05
5	นำถุงไปใส่ขยะเมื่อไปท่องเที่ยววนนอกสถานที่	3.72	1.19
6	ปลูกต้นไม้, ขยายพันธุ์ไม้เป็นงานอดิเรก	3.51	1.11
7	เลือกใช้กระดาษที่ผลิตจากกระดาษหมุนเวียน	3.43	0.99
8	เลือกใช้หรือแนะนำผู้อื่นให้ใช้หลอดไฟชนิดประหยัดพลังงาน	3.42	1.17
9	บริจาคสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วให้แก่สถานสงเคราะห์ต่างๆแทนที่จะทิ้ง	3.35	1.06
10	เลือกใช้เสื้อผ้าที่ทำจาก ผ้าฝ้าย เส้นใยธรรมชาติ	3.34	0.93
11	เลือกใช้หรือแนะนำผู้อื่นให้ใช้น้ำมันไร้สารตะกั่ว	3.16	1.33
12	เปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ รอก่อนรายการที่ต้องการจะมา	2.94	1.05
13	หาทางออกให้ นก,แมลงที่บินหลงเข้ามาในห้อง	2.86	1.19
14	ใช้กระดาษชำระแทนผ้าเช็ดตัว เช็ดทำความสะอาดโต๊ะ,พื้นห้อง	2.85	1.02
15	เดิน หรือ จักรยานเมื่อเดินทางระยะใกล้ๆ	2.66	1.12
16	บริโภคอาหารที่บรรจุในภาชนะที่ทำจากโหล	2.62	0.81
17	ซักหรือรีดเสื้อผ้าครั้งหลายๆชุด	2.59	1.22
18	เดินเล่นสนามสาธารณะ หรือสวนหย่อม	2.52	0.87
19	ใช้แสงธรรมชาติในตอนกลางวัน เช่น อ่านหนังสือใกล้หน้าต่าง	2.42	1.08
20	ขึ้นชั้นบนอาคาร 1-2 ชั้น ที่มีลิฟท์โดยเดินขึ้นทางบันไดแทนการใช้ลิฟท์	2.38	1.09

หมายเหตุ : เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนรายชื่อของพฤติกรรม
จริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD
21	เปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้ขณะแปรงฟัน, ล้างหน้า, ซักเสื้อผ้า	2.16	0.92
22	ปิดไฟฟ้าเมื่อเลิกใช้งานหรือออกไปหาธุระอื่น	2.14	1.01
23	ทำบุญด้วยการซื้อนก, ซื้อเต่าไปปล่อย	1.81	0.87
24	ใช้กระดาษเขียนหนังสือทั้งสองด้านของแผ่นกระดาษ	1.80	0.94
25	ทิ้งขยะที่ถังขยะหรือที่จัดไว้โดยเฉพาะ	1.80	0.86
26	ทิ้งเศษอาหาร, ขยะ ลงในท่อระบายน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง	1.79	0.75
27	สะสมของจากพวก เปลือกหอย ปะการัง เขาสัตว์ หนังสัตว์	1.62	0.85
28	ยิงนก, ตกปลา, สัตว์ป่า เป็นงานอดิเรก	1.59	0.83
29	ขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆบนต้นไม้ ก้อนหิน ป้ายรถเมล์ โต๊ะ	1.54	0.78
30	รับประทานอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์ป่าหรือเนื้อสัตว์ที่หายาก	1.52	0.67
รวม		2.71	0.32

หมายเหตุ : เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนทั้งหมด ปรากฏว่านักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ "พอใช้" ($\bar{X} = 2.71$, $SD = 0.32$) และเมื่อพิจารณาคะแนนรายชื่อพบว่าพฤติกรรมที่นักศึกษารายงานว่ากระทำในทิศทาง "น้อยมาก" เช่น นานตระกร้าหรือถุงติดตัวเมื่อไปจับจ่ายซื้อของ , อาสาพัฒนาชุมชน เช่น การจัดขยะ การปลูกไม้ และเช็ดทำความสะอาดหลอดไฟเพื่อให้การส่องสว่างมากที่สุดเวลาใช้ และปรากฏว่ามีพฤติกรรมที่นักศึกษารายงานว่ากระทำในทิศทาง "ไม่เคยทำ" เช่น รับประทานอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์ป่าหรือเนื้อสัตว์ที่หายาก , ขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆบนต้นไม้ ก้อนหิน ป้ายรถเมล์ โต๊ะ และการยิงนก ตกปลา สัตว์ป่าเป็นงานอดิเรก เป็นต้น

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จานแนกตามตัวแปร ความเมตตากรุณา ความรับผิดชอบ และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา

ตัวแปร	$\bar{X}$	SD
ความเมตตากรุณา	1.88	0.48
ความรับผิดชอบ	2.69	0.38
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	3.14	0.46
รวม	2.71	0.32

จากตาราง 12 ปรากฏว่านักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบ และความเมตตากรุณา ตามลำดับ และโดยทั่วไปนักศึกษามีพฤติกรรมอยู่ในระดับ "พอใช้" ($\bar{X} = 2.71$, $SD = 0.32$)

ตารางที่ 13 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	SD	t
ชาย	340	2.73	0.33	1.55
หญิง	393	2.69	0.31	

$p > 0.05$

จากตารางที่ 13 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล บ่งชี้ว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 14 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา จำนวนตามระดับชั้น

ระดับชั้น	n	$\bar{X}$	SD	F
ชั้นปี 1	200	2.72	0.31	1.37
ชั้นปี 2	200	2.70	0.32	
ชั้นปี 3	178	2.67	0.35	
ชั้นปี 4	155	2.74	0.28	
รวม	733	2.71	0.32	

$p > 0.05$

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่านักศึกษา
ทั้ง 4 ระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง-
แวดล้อม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 15 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	n	$\bar{X}$	SD	F
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	280	2.65	0.35	14.10*
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	300	2.79	0.28	
กลุ่มฝึกหัดครู	59	2.58	0.26	
กลุ่มมนุษยศาสตร์	94	2.67	0.31	
รวม	733	2.71	0.32	

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 15 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่านักศึกษาทั้ง 4
กลุ่มสาขาวิชา มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง-
แวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ จะได้รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 16 ต่อไปนี้

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย					
กลุ่มสาขาวิชา	-----				
	กลุ่มฝึกหัดครู	กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มมนุษยศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
	$\bar{X}$	2.58	2.65	2.67	2.79
กลุ่มฝึกหัดครู	2.58	-	-	-	-
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	2.65	0.07	-	-	-
กลุ่มมนุษยศาสตร์	2.67	0.09	0.02	-	-
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.79	0.21*	0.14*	0.12*	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 16 บ่งชี้ว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาขาวิชาที่มีความแตกต่างกัน คือ

กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มฝึกหัดครู
 กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 และ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มมนุษยศาสตร์

ตอนที่ 3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามคำรายงานของนักศึกษา

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนรายชื่อของแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา

ลำดับที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD
1	ใช้กระดาษชำระแทนผ้าเช็ดทำความสะอาดโต๊ะ, พื้นห้อง	3.06	1.01
2	เปิดวิทยุหรือโทรทัศน์ รอก่อนรายการที่ต้องการจะมา	2.97	1.02
3	ทำบุญด้วยการซื้อนก, ซื้อเต่าไปปล่อย	2.77	1.21
4	นำตะกร้าหรือถุงติดตัวเมื่อไปจ่ายซื้อของ	2.75	1.04
5	บริโภคอาหารที่บรรจุในภาชนะที่ทำจากโหล	2.70	0.96
6	เลือกใช้เสื้อผ้าที่ทำจาก ผ้าฝ้าย เส้นใยธรรมชาติ	2.59	0.79
7	ทำความสะอาดหลอดไฟเพื่อให้การส่องสว่างมากที่สุดเวลาใช้	2.53	0.93
8	เดินลดสนามสาธารณะ หรือสวนหย่อม	2.51	0.79
9	แยกประเภทขยะหรือแนะนำผู้อื่นแยกประเภทขยะก่อนทิ้ง	2.50	0.98
10	สะสมของจากพวก เปลือกหอย ปะการัง เขาสัตว์ หนังสัตว์	2.45	1.14
11	นำถุงไปใส่ขยะเมื่อไปท่องเที่ยววนนอกสถานที่	2.43	1.06
12	อาสาพัฒนาชุมชน เช่น กำจัดขยะ การปลูกป่า	2.38	0.93
13	เดิน หรือ จักรยานเมื่อเดินทางระยะใกล้ๆ	2.26	0.96
14	เปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้ขณะแปรงฟัน, ล้างหน้า, ซักเสื้อผ้า	2.24	1.01
15	ปลูกต้นไม้, ขยายพันธุ์ไม้เป็นงานอดิเรก	2.20	0.85
16	ขึ้นชั้นบนอาคาร 1-2 ชั้น ที่มีลิฟต์โดย เดินขึ้นทางบันไดแทนการใช้ลิฟต์	2.16	1.00
17	เลือกใช้กระดาษที่ผลิตจากกระดาษหมุนเวียน	2.15	0.84
18	เลือกใช้หรือแนะนำผู้อื่นให้ใช้น้ำมันไร้สารตะกั่ว	2.08	0.93
19	รับประทานอาหารที่ทำจากเนื้อสัตว์ป่าหรือเนื้อสัตว์ที่หายาก	2.06	1.08
20	ซักหรือรีดเสื้อผ้าครั้งหลายนชุด	2.04	1.02

หมายเหตุ : เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนรายข้อของแนวโน้ม พฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	$\bar{X}$	SD
21	บริจาคสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วให้แก่สถานสงเคราะห์ต่างๆแทนที่จะทิ้ง	2.03	0.83
22	ยืมรถ, ตกปลา, สัตว์ฟาร์ม เป็นงานอดิเรก	2.02	1.09
23	เลือกใช้หรือแนะนำผู้อื่นให้ใช้หลอดไฟชนิดประหยัดพลังงาน	2.00	0.89
24	ใช้แสงธรรมชาติในตอนกลางวัน เช่น อ่านหนังสือใกล้หน้าต่าง	1.96	0.92
25	หาทางออกให้ นก, แมลงที่บินหลง เข้ามาในห้อง	1.83	0.92
26	ขีดเขียนสัญลักษณ์ต่างๆบนต้นไม้ ก้อนหิน บ้ายรถเมล์ โต๊ะ	1.82	0.99
27	ทิ้งเศษอาหาร, ขยะ ลงในท่อระบายน้ำ แม่น้ำ ลำคลอง	1.80	0.94
28	ปิดไฟฟ้าเมื่อเลิกใช้งานหรือออกไปทำธุระอื่น	1.74	0.88
29	ใช้กระดาษเขียนหนังสือทั้งสองด้านของแผ่นกระดาษ	1.53	0.79
30	ทิ้งขยะที่ถังขยะหรือที่จัดไว้โดยเฉพาะ	1.51	0.93
รวม		2.24	0.42

หมายเหตุ : เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนทั้งหมด บราภาณว่านักศึกษามี แนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ "ค่อนข้างต่ำ" ($\bar{X} = 2.24$, $SD = 0.42$) และเมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อพบว่าแนวโน้ม พฤติกรรมที่นักศึกษารายงานว่าจะกระทำในทิศทาง "ทำแน่นอน" เช่น ใช้กระดาษชำระแทนผ้า ขี้ริ้วเช็ดทำความสะอาดโต๊ะ พื้นห้อง , ไม่เปิดวิทยุหรือโทรทัศน์รอก่อนรายการที่ต้องการจะมา และ ไม่ทานอาหารด้วยการช้อนช้อนเข้าปากบ่อย และปรากฏว่าแนวโน้มพฤติกรรมที่นักศึกษารายงานว่าจะกระทำในทิศทาง "ไม่ทำแน่นอน" เช่น ทิ้งขยะที่ถังขยะหรือที่จัดไว้ให้โดยเฉพาะ , ใช้กระดาษเขียนหนังสือทั้งสองด้าน และ ปิดไฟฟ้าเมื่อเลิกใช้งานหรือออกไปทำธุระอื่น เป็นต้น

ตารางที่ 18 แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามตัวแปร ความเมตตา กรุณา ความรับผิดชอบ และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ของคะแนนแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา

ตัวแปร	$\bar{X}$	SD
ความเมตตา กรุณา	2.23	0.65
ความรับผิดชอบ	2.25	0.44
การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	2.22	0.56
รวม	2.24	0.42

จากตาราง 18 ปรากฏว่านักศึกษามีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์- ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความรับผิดชอบ ความเมตตา กรุณา และ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ตามลำดับ และโดยทั่วไปนักศึกษามีแนวโน้มพฤติกรรมอยู่ในระดับ "ค่อนข้างต่ำ" ($\bar{X} = 2.24$, $SD = 0.42$)

ตารางที่ 19 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรม
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	SD	t
ชาย	340	2.29	0.44	3.47*
หญิง	393	2.19	0.39	

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่านักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง มีคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 โดยนักศึกษาชายมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาหญิง

ตารางที่ 20 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรม
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา
จำแนกตามระดับชั้น

ระดับชั้น	n	$\bar{X}$	SD	F
ชั้นปี 1	200	2.28	0.44	1.42
ชั้นปี 2	200	2.24	0.40	
ชั้นปี 3	178	2.19	0.44	
ชั้นปี 4	155	2.22	0.38	
รวม	733	2.24	0.42	

$p > 0.05$

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่านักศึกษา
ทั้ง 4 ระดับชั้น มีคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 21 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา
จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	n	$\bar{X}$	SD	F
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	280	2.16	0.38	28.67*
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	300	2.38	0.41	
กลุ่มฝึกหัดครู	59	1.95	0.34	
กลุ่มมนุษยศาสตร์	94	2.17	0.44	
รวม	733	2.24	0.42	

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่านักศึกษาทั้ง 4 กลุ่มสาขาวิชา มีคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ จะได้รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 22 ต่อไปนี้

ตารางที่ 22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

กลุ่มสาขาวิชา	ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย				
	กลุ่มฝึกหัดครู	กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	กลุ่มมนุษยศาสตร์	กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
	$\bar{X}$	1.95	2.16	2.17	2.38
กลุ่มฝึกหัดครู	1.95	-	-	-	-
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	2.16	0.21*	-	-	-
กลุ่มมนุษยศาสตร์	2.17	0.22*	0.01	-	-
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2.38	0.43*	0.22*	0.21*	-

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 22 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กลุ่มสาขาวิชาที่มีความแตกต่างกัน คือ

กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มฝึกหัดครู
 กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ
 กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มมนุษยศาสตร์
 กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กับ กลุ่มฝึกหัดครู
 และ กลุ่มมนุษยศาสตร์ กับ กลุ่มฝึกหัดครู

ตอนที่ 4 การอภิปรายผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากเป็นศูนย์รวมของสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรสอดคล้องกับปณิธานของมหาวิทยาลัย คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริการสังคม

โดยเฉพาะในด้านการผลิตบัณฑิตนั้น มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีคณะสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการแก้ปัญหาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งโดยตรงและทางอ้อม เช่น ภาควิชานิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ ภาควิชาสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตด้านการแก้ไขและการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรง ส่วนสาขาวิชาคณะอื่น ๆ ก็มีการสอดแทรกเนื้อหาด้านการแก้ไขและการจัดการสิ่งแวดล้อมทางอ้อมทั้งสิ้น

จากการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏว่าลักษณะโดยทั่วไปกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา มีสัดส่วนจำนวน จำนวนตามเพศ และชั้นปี ไม่แตกต่างกันมากนัก และเมื่อพิจารณาจำนวนตามกลุ่มสาขาวิชา ปรากฏว่า กลุ่มมนุษยศาสตร์ และกลุ่มฝึกหัดครู มีสัดส่วนจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่การวิจัยครั้งนี้ได้ออกแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้มีการกระจายกันมากที่สุด เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีที่สุด แม้จะมีจำนวนกลุ่มประชากรมากน้อยต่างกันในแต่ละกลุ่มสาขาวิชา โดยได้คำนวณเทียบหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยคำนวณเทียบสัดส่วนตาม กลุ่มสาขาวิชา ระดับชั้น และเพศ ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย จะได้ดำเนินการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาและสำรวจพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

1) การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากร-
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิจัยปรากฏว่าโดยทั่วไปนักศึกษามีพฤติกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับ "พอใช้" ($\bar{X} = 2.71$, $SD = 0.32$) โดยมีทิศทางไปในด้านลบ และเมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมจริยธรรมย่อยแล้ว ปรากฏว่าคะแนนพฤติกรรมจริยธรรมเรียงจากสูงไปต่ำ คือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบ และความเมตตากรุณา ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โดยทั่วไปนักศึกษามหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17-22 ปี ตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการจัดว่าอยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) ซึ่งมีลักษณะพัฒนาการที่เด่นชัด คือ มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ค่อนข้างสูง มีอุดมคติ กระตือรือร้น ต้องการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ระคนกับความกลัว ตื่นเต้นง่าย ในบางครั้งมักจะมีความเบื่อหน่ายไม่ยินดียินร้ายต่อสภาพแวดล้อมทั่วไป มีพัฒนาการทางด้านจิตใจมากกว่าทางร่างกายโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเกี่ยวกับความนึกคิดและปรัชญาชีวิต(สุชา จันทน์เอม, 2527) ยังอยู่ในวัยเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบไม่มากนัก ประกอบกับสภาพสังคมในปัจจุบันอยู่ในลักษณะที่ทุกคนต้องต่อสู้ดิ้นรน เพื่อความสุขและความอยู่รอดของตนเองเป็นหลัก ดังนั้นจึงเป็นผลให้นักศึกษาไม่ตื่นตัว และไม่ตระหนักถึงพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสูงมากนัก

2) การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์-
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิจัย ปรากฏว่านักศึกษามีแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับ "ค่อนข้างต่ำ" ($\bar{X} = 2.24$, $SD = 0.42$) และเมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มพฤติกรรมย่อยแล้ว ปรากฏว่าค่าคะแนนเฉลี่ยแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมเรียงจากสูงไปต่ำ คือ ความรับผิดชอบ ความเมตตากรุณา และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะลักษณะธรรมชาติของนักศึกษา ซึ่งอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ยังไม่มากนัก มีอารมณ์รุนแรง มักทำอะไรด้วยความใจเร็วด่วนได้ การตัดสินใจไม่ค่อยพิจารณา รอบคอบ ประกอบกับสภาพสังคมปัจจุบันที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนแข่งขัน เป็นเหตุให้นักศึกษาขาดความสนใจต่อสภาพแวดล้อม จึงเป็นผลให้นักศึกษามีแนวโน้มการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสมนัก

3) การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

สิ่งที่งานวิจัยนี้ได้ค้นพบ และนับว่าเป็นประเด็นสำคัญก็คือ โดยภาพรวมนักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในระดับ "พอใช้" และ "ค่อนข้างต่ำ" ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปในทิศทางที่แนวโน้มอย่างยิ่ง หากนักศึกษาคูู้ที่ได้รับการยกย่องจากสังคมว่าเป็น "ปัญญาชน" มีพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมดังผลการวิจัยนี้ ซึ่งทำให้มองเห็นสภาพปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าระบบการเรียนในมหาวิทยาลัย มีการให้อิสระเสรีภาพแก่นักศึกษามาก โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับระบบการเรียนในระดับก่อนอุดมศึกษา และเมื่อพิจารณาผลการวิจัยถึงพฤติกรรมย่อยแล้ว พฤติกรรมที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน คือ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ความรับผิดชอบ และความเมตตากรุณา ตามลำดับ

ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการจัดการศึกษา ทั้งระดับก่อนเข้าสู่อุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ควรได้มีการพิจารณาบทบทหลักสูตรว่า ได้มีการส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะทางจริยธรรม ความรู้ความเข้าใจ และการตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่ามีให้แก่ นักศึกษามากน้อยเพียงใด แล้วควรรับหาทางแก้ไขและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น โดยอาจจะนำหลักจิตวิทยาการศึกษา หลักจิตวิทยาพัฒนาการ มาประกอบการพิจารณาหาวิธีการที่เหมาะสมในการให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อพัฒนาระดับจริยธรรมแก่นักศึกษา เช่น การรณรงค์ด้วยสื่อที่เหมาะสมกับวัยของนักศึกษา เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การให้การเสริมแรง เช่น การประกาศเกียรติคุณแก่นักศึกษาผู้มีความประพฤติดี การออกกระเป๋ียบสำหรับลงโทษ นักศึกษาที่กระทำผิด การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อม ตลอดจน ผู้ปกครอง และสื่อมวลชนต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาควรได้มีการร่วมดำเนินการ และวางแผนให้ความรู้ อบรมสั่งสอน เพื่อให้นักศึกษาผู้ที่จะเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตอันใกล้ เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะและพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับพฤติกรรมต่างๆที่สังคมยอมรับเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ชักชวนให้สังคมเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้มีจริยธรรมสูง เหมาะสมกับฐานะที่สังคมยอมรับและให้เกียรติว่าคือ "ปัญญาชน" ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นก่อน จึงจะก่อให้เกิดความสงบร่มเย็นแก่สังคมส่วนรวม และส่งผลในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในแต่ละตัวแปร อันได้แก่ เพศ ระดับชั้น และกลุ่มสาขาวิชา

- 1) การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในตัวแปร "เพศ"

จากผลการวิจัย เมื่อเปรียบเทียบในตัวแปร "เพศ" ในเรื่องพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง แต่ในเรื่องแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปรากฏว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาชายสูงกว่าของนักศึกษาหญิง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะในสังคมปัจจุบัน บทบาทหน้าที่ที่สิทธิเสรีภาพ ทั้งของเพศชายและเพศหญิงมีความเท่าเทียมกันมากขึ้น ในประเด็นพฤติกรรมจริยธรรมก็เช่นกัน สังคมไม่ได้กำหนดไว้สำหรับเพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะ อย่างไรก็ตามในด้านพฤติกรรมแล้วเพศชายยังมีอิสระเสรีในการแสดงออก และได้รับการยอมรับจากสังคมมากกว่าเพศหญิง จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาชายมีแนวโน้มในการตัดสินใจถึงอนาคตในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมมากกว่านักศึกษาหญิง ดังเช่นผลการวิจัยครั้งนี้

ดังนั้น สำหรับผู้ที่มิมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ตลอดจนสื่อมวลชนต่างๆ ควรได้มีการร่วมมือกันอย่างจริงจัง ต่อการพัฒนาจริยธรรมแก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง เพราะไม่ว่าจะเป็นนักศึกษาชายหรือนักศึกษาหญิงก็ควรจะต้องเป็นผู้มีจริยธรรมสูง เป็นผู้นำ เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นผู้มีพฤติกรรมที่ดีอันเป็นแบบอย่างแก่คนทั่วไป

- 2) การอภิปรายผลการวิจัย เกี่ยวกับการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มนวัตกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในตัวแปร "ระดับชั้น"

จากผลการวิจัยปรากฏว่า เมื่อเปรียบเทียบในตัวแปร "ระดับชั้น" ในเรื่องพฤติกรรมจริยธรรมและแนวโน้มนวัตกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับชั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้ง 4 ระดับชั้น อยู่ในวัยที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น ทักษะระดับสติปัญญา ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักถึงปัญหาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงไม่แตกต่างกัน ดังเช่นผลการวิจัยครั้งนี้ แต่เมื่อพิจารณาถึงค่าคะแนนเฉลี่ยแล้ว ปรากฏว่านักศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยของแนวโน้มนวัตกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทิศทางที่ลดลง

ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง สื่อมวลชน และโดยเฉพาะผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ควรได้ร่วมดำเนินการอย่างจริงจัง ให้ความสนใจ ในการรับหาทางส่งเสริมและแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น การอบรมสั่งสอนให้ความรู้ความเข้าใจ การจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การรณรงค์ด้วยสื่อที่เข้าถึงกลุ่มนักศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีและเพิ่มพูนความตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมแก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทิศทางที่สูงขึ้นในอนาคต แทนที่จะมีแนวโน้มนลดลงดังเช่นผลการวิจัยครั้งนี้

- 3) การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบพฤติกรรมจริยธรรมและ
แนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในตัวแปร "กลุ่มสาขาวิชา"

เมื่อเปรียบเทียบถึงพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง-
แวดล้อม โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ปรากฏว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มสาขาวิชา ดังนี้
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มฝึกหัดครู
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ
และ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กับ กลุ่มมนุษยศาสตร์

โดยกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มสาขาวิชาที่มี
ความแตกต่าง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบ
ด้วย นักศึกษาสังกัดภาควิชานิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ และนักศึกษาสังกัด
ภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอน
เกี่ยวข้องด้านการแก้ปัญหาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง นักศึกษากลุ่ม
สาขาวิชานี้จึงมีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และความตระหนักถึงพฤติกรรมจริยธรรมในการ
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแตกต่างและสูงกว่านักศึกษากลุ่มสาขาวิชาอื่น

เมื่อเปรียบเทียบถึงแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ปรากฏว่ามีความแตกต่างระหว่างกลุ่มสาขาวิชา
คือ

กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กับ	กลุ่มฝึกหัดครู
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กับ	กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	กับ	กลุ่มมนุษยศาสตร์
กลุ่มฝึกหัดครู	กับ	กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ
และ กลุ่มฝึกหัดครู	กับ	กลุ่มมนุษยศาสตร์

โดยนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าทุกกลุ่มสาขา-
วิชาที่มีความแตกต่าง และนักศึกษากลุ่มฝึกหัดครูมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทุกกลุ่มสาขาวิชาที่มีความ
แตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วยสาขาวิชา

ที่มีการเรียนการสอนในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง คือ ภาควิชานิเวศวิทยาและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ และภาควิชาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ จึงมีผลทำให้คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษากลุ่มนี้สูงกว่ากลุ่มอื่น ส่วนนักศึกษากลุ่มฝึกหัดครู มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นที่มีความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นสายวิชาเฉพาะทาง ซึ่งเน้นวิชาชีพมากเกินไป เป็นสาเหตุทำให้มองข้ามความสำคัญของพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ควรได้มีการพิจารณา ทบทวนหลักสูตรของทุกกลุ่มสาขาวิชาว่าได้มีการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรมให้แก่นักศึกษา ให้ความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะได้นำมาเป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาถึงพฤติกรรมจริยธรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา โดยเฉพาะในสำหรับนักศึกษาทุกกลุ่มสาขาวิชาที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำดังผลการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้นักศึกษาทุกคนที่สำเร็จการศึกษาออกไปรับใช้และพัฒนาประเทศชาติจะได้เป็นผู้นำ และแบบอย่างที่ดีแก่คนทั่วไปในสังคม